

HSL-junaliikenteen kilpailutus

23.1.2018, RATA 2018, Tuomo Lankinen

Sopimukset

- HSL:llä oli VR:n kanssa suoramarkintasopimus 2006 – 2017
 - Bruttomallin sopimus sisältäen operoinnin ja kunnossapidon sekä vanhan Sm1- ja Sm2-kaluston käytön
 - Sopimuksen arvo oli noin 70 miljoonaa euroa vuodessa
 - Kilpailutettu sopimus olisi ollut mahdollista tehdä vuoden 2018 alusta alkaen

- Sopimus kuitenkin neuvoteltiin uudestaan vuodesta 2016 vuoden 2021 kesään asti, koska vuonna 2014 ei ollut riittäviä valmiuksia ja edellytyksiä kilpailutukseen

Sopimukset

- Tällä hetkellä voimassa oleva siirtymäkauden suoramarkintasuopimus takaa HSL:lle
- Varikkotilojen ja palveluiden saatavuuden tulevaisuudessa
 - VR:n lunastamisen ulos Junakalustoyhtiöstä
 - Paremman läpinäkyvyyden kustannuksiin ja organisaatioon
 - Pääsyn liikenteen toteutumadataan
 - Vähintään 32 miljoonan euron säästöt (-10 %) sopimusaikana

HSL:n strategiset tavoitteet siirtymäkauden suorahankintasopimuksella

- Operoinnin luotettavuuden ja yleisen laadun varmistaminen
- Konduktöörin uuden toimenkuvan määrittäminen ja kehittäminen
- HSL:n brändin vahvempi näkyvyys lähijunaliikenteessä
- Häiriöhallinnan ja häiriötiedottamisen kehittäminen
- Oikean perustason saavuttaminen kilpailutusta varten sekä datan saatavuuden varmistaminen
- Alentuneet kustannukset ja parempi läpinäkyvyys kustannusrakenteeseen

Tasapuolisen kilpailun valmiudet

- HSL ja viranomaiset ovat edistäneet valmiuksia tasapuolisesti kilpailutettuun liikenteeseen
- Uusi hankittu junakalusto (81 x Sm5) riittää koko HSL-liikenteeseen
- Varikolta tarvittavat toimitilat on vuokrattu Junakalustoyhtiölle
- HSL ja JKOY saavat VR:ltä kaikki toteutumatiedot jatkuvalla, kattavalla raportoinnilla ja voivat julkistaa tietoja kilpailussa
- Ennakkoon määritellyt tiedot siirtyvästä henkilöstöstä

Kilpailutetun liikenteen suunnitelma (alustava)

Tavoitteet

- **Palveluiden luotettavuus ja laatu ovat korkealla**
 - Varmistetaan vaadittu kompetenssi, resurssit, prosessit ja työkalut
 - Oikeat kannustimet ja prioriteetit, jotka tukevat HSL:n laatutavoitteita

- **Järkevästi hinnoiteltu sopimus**
 - Odotettu säästö operointikustannuksissa 5 – 10 % nykytasoon nähden

- **Sopimusaikana muutosjohtamisen tulee tukea innovaatioita, jatkuvaa kehittämistä ja win-win-tilanteita**
 - Yhteistyö kolmansien osapuolien kanssa on erittäin tärkeää

Tavoitteet

- Suunnittelun ja tuotannon riippumattomuus priorisoiden HSL-junaliikenteen tarjonnan ja täsmällisyyden
- Kaluston, infran ja henkilökunnan käyttö on tehokasta, joustavaa ja priorisoi asiakaspalvelun erityisesti häiriötilanteissa
- Siirtymä uuteen sopimukseen on hallittua ja häiriöt liikenteessä minimaalisia

Sopimus

- Sopimuksen pituus todennäköisesti 10 vuotta sekä 3 vuoden optio
 - Mikäli suuria infrahankkeita valmistuu sopimuskauden aikana, otetaan se huomioon muuttamalla sopimusta
- Bruttomalli, korvaus perustuu yksikkökustannuksiin
- HSL määrittelee suorituskykymittareille perustason, joista maksetaan aiempaa vaikuttavampia laatukannusteita
 - Täsmällisyys, luotettavuus, kaluston laatu
 - Asiakastyytyväisyys
 - Matkustajamäärien kasvu
 - Kaluston saatavuus

Kalusto, varikko ja kunnossapito

→ Operaattori on vastuussa kunnossapidosta

- Vastuu omaisuuden hallinnasta, raskaasta kunnossapidosta, parannuksista ja kunnostuksesta on Junakalustoyhtiöllä
- Muutokset kunnossapito-ohjelmaan on hyväksyttävä Junakalustoyhtiöllä

→ Operaattorilta ei vaadita investointeja kalustoon tai tiloihin

- Helsingin varikolta tilat on vuokrattu Junakalustoyhtiölle, joka antaa ne operaattorin käyttöön

→ Pääsy palveluihin

- VR on velvoitettu tarjoamaan kaluston pesun ja pyörien sorvauksen
- Infranhaltija tarjoaa vesitys- ja tyhjennyspisteet

Operaattoria koskevat velvoitteet || **HSL** HRT

- Junaliikenne on integroitu osa HSL:n liikennejärjestelmää ja lippujärjestelmää
 - HSL määrittelee muun muassa palvelutason ja lippujen hinnat
 - HSL vastaa lipputuotteista, informaatiosta, markkinoinnista, yms.
 - Operaattorilla ei ole juurikaan mahdollisuuksia vaikuttaa esimerkiksi junatarjontaan

- Voittavan operaattorin tulee
 - Vastaa henkilökunta nykyiseltä operaattorilta
 - Ottaa haltuun junakalusto ja tilat
 - Siirtymäkaudella tarvitaan yhteistyötä VR:n kanssa valmisteluissa

Mahdollisuuksia operaattorille

- Tehokkuuden nostaminen kehittämisellä sopimuksen aikana
- Bonukset jos suorituskykymittarit ovat yli perustason
- Kannustin yhteistyöstä rataverkon haltijan tai muun kolmannen osapuolen kanssa toiminnan kehittämisessä (esim. häiriönhallinta)
- Rajallinen kannustin matkustajamäärien lisäämiseen

Tarjousten vertailu

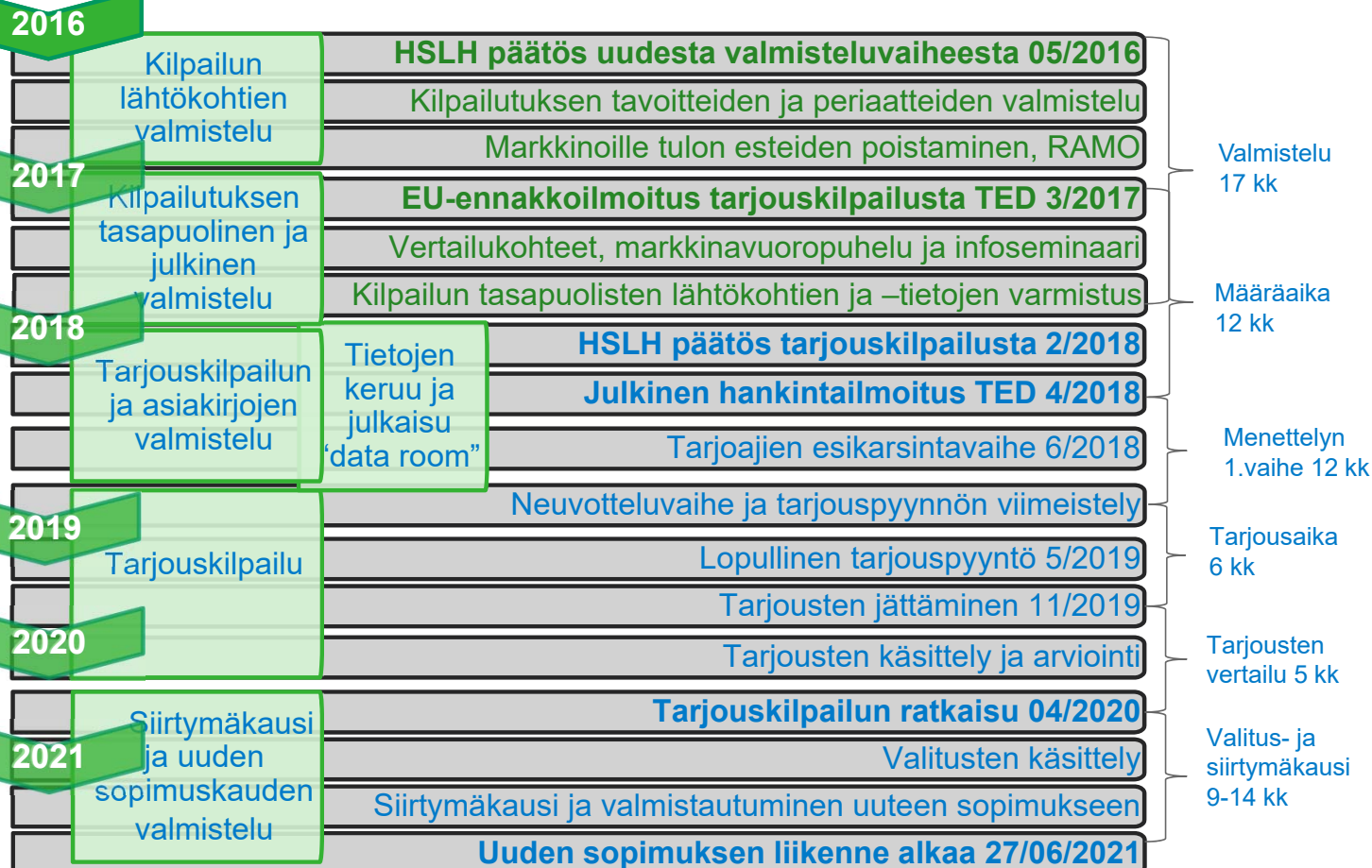
- Yksikkökohtaiset kustannukset (junayksikkökilometrit, yms.)
- Tarjouksen kokonaishinnan painoarvoa ei ole vielä määritelty suhteessa laatuun
- HSL asettaa perustason laatumittareille
- Haasteena on arvioida niitä laadullisia asioita joita on hankala mitata tai todistaa etukäteen

Kilpailutuksen valmistelu

- Julkista markkinavuoropuhelua on käyty syksyn 2017 aikana
 - Mukana noin kymmenen mahdollista tarjoajaa
 - VR voi osallistua kilpailuun tasapuolisin ehdoin
- Päätös kilpailutuksen käynnistämisestä tehdään helmikuussa
- Hankintailmoitus on tarkoitus julkaista huhtikuussa

Aikataulu

Kilpailun avaamisessa huomioitavia näkökohtia

- HSL:n ja LVM:n kilpailuttaman liikenteen rajapinnat
- Kapasiteetin yhteensovittaminen
- Palvelujen saatavuus ja kohtuullinen hinnoittelu
- Liikenteenohjauspalveluiden toimivuus
- Joustavan lippuyhteistyön turvaaminen

Kiitos!

23.1.2018, RATA 2018, Tuomo Lankinen